

Infosessie proeftuinen terugdringen lerarentekort en herwaardering van het ambt van leraar

Chris Smits
Marc Keppens

Achtergrond

- Kadert in conceptnota ‘herwaardering ambt van leraar’
- Maatregelen op korte termijn:
 - Versterken zijinstroom: uitbreiding knelpuntvakken en optrekken weddeanciënniteit naar 10 jaar
 - Uren-leraar/lestijden omzetten naar punten (voor max. 20%)
 - Masters met BPB als VO in bao en eerste graad so
 - Tijdelijk opschorten zorgkrediet bij opnemen lesopdracht
 - Verlenging maatregel cumulatie met pensioen
 - Proeftuinen rond schoolorganisatie (schoolopdracht, flexibel HR-beleid, terugdringen ziekteverzuim)

Achtergrond

- Maatregelen op middellange termijn:
 - Clusteren vervangingsopdrachten, bufferen en overdragen niet ingevulde vervangingen
 - Deeltijds educatief verlof voor zijinstromers zonder pedagogische bekwaamheid
 - In samenspraak met lerarenopleidingen: alternatieve invulling bachelor/masterproef met aandacht voor praktijkcomponent
 - Versterken samenwerking tussen scholen en lerarenopleiding

Conceptnota

“We starten in een aantal regio’s een proeftuin rond schoolorganisatie waarbij we o.a. nagaan of de schoolopdracht, de focus op de kerntaak e.d.m. de vlakke loopbaan kan doorbreken en er door een gericht en flexibeler HR-beleid personeelsleden minder uitvallen, in dienst blijven en ziekteverzuim wordt teruggedrongen.”

Wettelijke basis

- Besluit van de Vlaamse Regering betreffende de selectie van tijdelijke projecten in het basis- en secundair onderwijs in het kader van een herwaardering van het lerarenambt
- Dit besluit is gebaseerd op:
 - het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs
- Op 28 april verscheen een omzendbrief:
[omzendbrief PERS/2022/02 van 28/04/2022 \(vlaanderen.be\)](#)

Doelstelling

- Scholen basis- en secundair onderwijs via tijdelijke projecten en waar dat nodig is in een regelluw kader de kans bieden oplossingen uit te werken/uit te proberen om:
 - het lerarentekort terug te dringen
 - het lerarenberoep te herwaarderen via:
 - ingrepen op schoolorganisatie
 - flexibel HR-beleid

Toepassingsgebied

- Alle scholen bao, so en cdo's
- Alle SGI van het bao en so
- Alle personeelsleden die vallen onder het DRP

Concreet

- Besturen dienen voorstellen in
- Elk project bevat voorstellen die een antwoord kunnen bieden op minstens een van onderstaande knelpunten:
 - het aantrekken van leraren, terugdringen van de uitstroom en het ziekteverzuim via een doeltreffend personeelsbeleid,
 - het aantrekkelijk maken van de loopbaan van de leraar door bijsturingen aan de schoolorganisatie.

Voor de realisatie hiervan kan afgeweken worden van de regelgeving (zoals vermeld in artikel 4 van het decreet van 9 december 2005 betreffende de organisatie van tijdelijke projecten in het onderwijs).

Voorbeelden als inspiratie ...

- Mogelijke thema's:
 - Werkings- en omkaderingsmiddelen
 - Personeel
 - Schoolorganisatie
 - Pedagogisch-didactische aanpak

Mogelijk kan een regelluw kader de focus leggen op de aanwending van de middelen en de inzetbaarheid van de personeelsleden.

Voorbeelden als inspiratie ...

- Werken met ontkleurde enveloppes zodat de middelen kunnen ingezet worden op basis van de reële noden.
- Personeelsleden (leraren) gaan binnen de school aan de slag op basis van een jaaropdracht. Er wordt daarbij afgeweken van het systeem van de noemers in een opdrachtbreuk.
- Personeelsleden zijn inzetbaar in de verschillende instellingen van eenzelfde bestuur (bij grote besturen eventueel geografisch begrensd).
- Scholen bepalen samen met het team de duur van de schooldag en de schoolweek.
- Scholen kunnen de schoolorganisatie in de loop van een schooljaar aanpassen als gevolg van lokale noden (vb. lerarentekort) en experimenteren met blended leren (een combinatie van synchrone leeractiviteiten (via online contact en fysiek contact) en asynchrone leeractiviteiten (digitaal en niet digitaal)).

Aantal proeftuinen

- Maximaal 30 projecten in de periode 1 september 2022 - 31 augustus 2025
- 15 projecten bao (waarvan max. 3 zonder afwijking regelgeving)
- 15 projecten so (waarvan max. 3 zonder afwijking regelgeving)
- Starten op 1 september 2022 is enkel haalbaar/realistisch voor proeftuinen die niet afwijken van de regelgeving
- Van de 15 projecten per onderwijsniveau
 - Minstens 1 in elke Vlaamse provincie
 - Minstens 3 in het Brussels Hoofdstedelijk gewest

Modaliteiten aanvraag proeftuin

- Voorstellen indienen ten laatste op 15 juni 2022 bij Departement Onderwijs en Vorming (bop.secretariaat@ond.vlaanderen.be)
- Schoolbesturen dienen (per niveau) voorstellen in
- Verschillende schoolbesturen kunnen ook samen (per niveau) een voorstel indienen (binnen beheersbare regio)
- Aanvraag moet noodzakelijke gegevens bevatten (o.a. gegevens bestuur, deelnemende scholen, concretisering gekozen doelstellingen, acties, afwijking regelgeving, motivering, garantie behoud onderwijskwaliteit en rechtszekerheid leerlingen/personeel, verwachte eindresultaten, samenwerking tussen scholen ...)
- Een proeftuin loopt bij voorkeur minstens twee schooljaren
- Aanvraag enkel ontvankelijk indien ook protocol van onderhandeling in lokale comités van de school/scholen is toegevoegd

Beoordeling en selectie

- Aanvragen worden beoordeeld door een selectiecommissie
- Selectiecommissie bevat afvaardiging van de minister van onderwijs, departement onderwijs, AgODi, inspectie, de verschillende werkgevers en vakorganisaties, wetenschappelijke experts

Selectiecriteria (1)

- De inhoudelijke relevantie t.a.v. de gekozen doelstelling(en) en de opportuniteit i.f.v. de gekozen doelstelling(en);
- De haalbaarheid van het projectvoorstel, rekening houdend met schaalgrootte, tijdsduur, lokaal draagvlak en financiële haalbaarheid binnen de toegekende onderwijsmiddelen;
- De vaststelling of er al dan niet een afwijking(en) op de regelgeving noodzakelijk is (zijn) en in welke mate de voorgestelde afwijking(en) van regelgeving een kritieke factor is (zijn) voor het project en of die borg staat (staan) voor de onderwijskwaliteit en voor de rechtszekerheid van zowel leerlingen als personeel;
- De verwachtingen betreffende de organieke implementeerbaarheid van de projectresultaten op schoolorganisatorisch vlak, op personeelsmatig vlak of op beiden, evenals op budgettair vlak;

Selectiecriteria (2)

- De deelname van een of meer scholen per project, met een voorkeur voor meer scholen (kwantiteit), en in voorkomend geval de intensiteit van de samenwerking tussen de betrokken scholen (kwaliteit);
- De evalueerbaarheid, zowel intern als extern, waarbij de aanwezigheid van een duidelijk nul moment of van een duidelijke startsituatie een belangrijk criterium vormt;
- De terugdraaibaarheid van de voorgestelde afwijking(en) van de regelgeving bij de beëindiging van het project;
- De aanwezigheid van een protocol van akkoord of een protocol van niet-akkoord betreffende de onderhandelingen over het projectvoorstel in het bevoegde lokaal comité van de deelnemende school of van de deelnemende scholen.

Selectie

- De selectiecommissie:
 - kan bijkomende info vragen
 - kan vragen het voorstel bij te sturen
 - draagt de projecten voor aan de Vlaamse Regering die de uiteindelijke projecten zal aanduiden

Besturen zullen ten laatste op 15 juli 2022 weten of hun proeftuin al dan niet werd geselecteerd.

Ondersteuning vanuit Katholiek Onderwijs Vlaanderen

- Taskforce Proeftuinen
- Contactadres: proeftuinen@katholiekonderwijs.vlaanderen